MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI

Seduta ta' l-20 ta' Marzu, 2008

Citazzjoni Numru. 350/2006

A

-vs-

B

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat ippreżentat fis-26 ta' Ottubru 2006 li permezz tiegħu l-attur espona bir-rispett:

1. Illi l-partijiet iżżewġu fit-23 ta' Settembru 1990 skond l-anness ċertifikat taż-żwieġ immarkat Dok. MB1;

2. Illi l-kunsens tal-konvenuta huwa vvizzjat minn difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa, jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha, jew b' anomalija psikoloġika serja li tagħmilha impossibli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

3. Illi l-kunsens attur inkiseb bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu jew ta' xi wieħed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa;

4. Illi l-konvenuta ma kellhiex fiż-żmien li sar iż-żwieġ setgħat intelletwali jew rieda biżżejjed biex jinħoloq kunsens għaż-żwieġ.

tgħid għalhekk il-konvenuta l-għala din l-Onorabbli Qorti m' għandhiex:

1. Tiddeċiedi u tiddikjara li ż-żwieġ bejn il-partijiet li seħħ fit-23 ta' Settembru 1990 huwa null u invalidu għall-finijiet u effetti kollha tal-liġi tenut ta' l-Att taż-żwieġ (Kap 255 tal-Liġijiet ta' Malta) kif sussegwentement emendat.

Bl-ispejjeż kontra l-konvenut inġunt in subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat illi l-konvenuta naqset li tippreżenta risposta ġuramentata u għalhekk hija kontumaċi skond il-liġi;

Rat l-atti proċesswali.

Rat l-affidavits ta' l-attur, u ta'oħrajn;

Rat il-verbal tas-seduta tas-6 ta' Frar 2009 illi permezz tiegħu il-kawza tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attriċi qed titlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fl-1990 a bażi ta' l-Artikolu 19(1) (d) (f) u (h) tal-Kap 255 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-konvenuta hija kontumaċi ; iżda kif dejjem irritenew il-Qrati Maltin: "*F'materja ta' żwieġ illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b'hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta' kreditu likwidu jew responsabbilta' ta' xi kolliżjoni imma*

f'kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kappriċċożament wara xi żmien ta' żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero' dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta' dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubju." (Anna Tonna vs Alexander Tonna deċiża mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991). Dan japplika *multo magis* fejn il-konvenuta hija kontumaċi u allura huwa kunsidrat li qed tikkontesta l-kawża skond l-ordinament ġuridku tagħna.

L-artikoli ċitati mill-attur jirrigwardaw:

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b'anomalija serja psikoloġika li tagħmilha impossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) – li l-kunsens ta' xi parti jkun inkiseb b'esklużjoni pożittiva taż-żwieġ jew xi element essenzjali tiegħu, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ.

19 (1) (h) – li l-kunsens kien vizzjat għaliex waħda mill-partijiet ma kellhiex is-setgħa intelletwali neċessarja;

Kif qalet il-Qorti ta' l-Appell fil-kawża Joseph Zammit vs Bernardette Zammit (27 ta' Jannar, 2006):

"*Irid mill-ewwel jiġi senjalat prinċipju fundamentali fil-liġi ċivili u ċioe' li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta' kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta' l-allegazzjonijet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u ċioe' li ż-żwieg huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.*

Is-sub-inċiż (d) fuq imsemmi jsemmi wkoll li ż-żwieġ ikun null jekk ikun affettwat b'anomalija psikoloġika serja u tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ. Ta' min jenfasizza hawn li l-liġi tagħna tirrikjedi li l-anomalija psikoloġika tkun tali li tagħmilha impossibbli u mhux sempliċement diffiċli li wieħed jaqdi l-obbligazzjonijet essenzjali taż-żwieġ jew inkella li jassumi l-istess obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ.

Rigward id-dispożizzjoni kontenuta fis-sub-inċiż (f) fuq imsemmi biex dan id-difett ikun jirriżulta jkun jeħtieġ li jiġi ppruvat sodisfaċentement li ż-żewġ partijiet jew waħda minnhom fil-mument ta' l-għoti tal-kunsens matrimonjali tkun eskludiet iż-żwieġ innifsu jew eskludiet element essenzjali tal-ħajja miżżewġa jew id-dritt għall-att taż-żwieġ u din l-esklużjoni tkun saret b'att pożittiv tal-volonta' ta' dik il-parti. Huwa evidenti li din id-dispożizzjoni tirravviża sitwazzjoni ta' simulazzjoni u għandu jiġi enfasizzat li nullita' ta' żwieġ bażata fuq il-kawżali ta' simulazzjoni proprjament tkun teskludi kawżali bażata fuq nullita' ta' żwieġ minħabba nuqqas ta' esklużjoni ta' ġudizzju. L-inkompatibbilta' bejn dawn iż-żewġ kawżali toħroġ mill-fatt li n-nuqqas ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju timplika inkapaċita' li wieħed jagħraf, jifhem u jirrifletti filwaqt li l-kawżali tas-simulazzjoni teħtieġ li jkun hemm tali kapaċita' intelletwali, proprju l-att pożittiv tal-volonta' li jwassal għas-simulazzjoni, totali jew parzjali. "

Fil-kawża <u>Nicholas Agius vs Rita Agius</u> (25 ta' Mejju, 1995) intqal illi: *"B'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser sempliċement kwalsiasi stat ta' immaturita'; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta ftit jew a dirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kunċett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaċita' ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ.*" F'dan is-sens ġew deċiżi wkoll il-kawżi <u>Angela Spiteri vs Joseph Spiteri</u> (4 ta' Novembru, 1994), <u>Robert Attard vs Josephine Attard</u>

(18 ta’ Ottubru, 1995) u Janet Portelli vs Victor Portelli (14 ta’ Awissu, 1995).

Fil-kawża fl-ismijiet Mario Mizzi vs Maris Mizzi (15 ta’ Novembru, 2005) il-Qorti ta’ l-Appell ukoll qalet li: *“Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta’ diskrezzjoni ta’ ġudizzju jrid ikun hemm l-inkapaċita’ psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomalija psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jiġifieri mingħajr impulsi nterni li jkunu neħħew il-liberta’ ta’ l-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali.*”

Għalkemm l-attur jilmenta mill-fatt li l-konvenuta kienet bierda ħafna fil-konfront tiegħu dan ma jikkostitwixxi ebda ġustifikazzjoni biex iż-żwieġ ikun dikjarat null. Kif qalet din il-Qorti diversi drabi, annullament hija dikjarazzjoni li ż-żwieġ qatt ma kien validu u mhux dikjarazzjoni ta’ dissoluzzjoni bħalma hu divorzju li m’hemmx għalfejn wieħed jgħid ma jeistix bħala istitut fl-ordinament ġuridiku nostran. Il-Qorti ma ssib ebda kawżali li tirriżulta mill-provi li jwassluha biex tilqa’ t-talbiet attriċi.

Għalhekk il-Qorti tiċħad it-talba attriċi; spejjeż ikunu a kariku ta’ l-attur.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------